

لیکونکی: والدن بیلو «Walden Bello»
منبع اودخپریډو نیټه: کونترپانچ «2024-07-11»
ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

فاشیزم ددروازوپه درشل کی

Fascism at the Gates

په سالنامکا کی په کال «1937» دفرانسوا اسپانیا حکومتی پلوه
لاریون-

« اوس د شیطانونو وخت دی »

انتونیو ګرامسی

“

دوه وروستیو پېښو په ټوله نړۍ کې د فاشیست واک د لید په اړه ناخوښي راپارولي
چې زموږ یو شمیر ته یې د څه مودې لپاره خبرداری ورکوی. په اروپا کې ښي اړخو
ګوندونو د جون په میاشت کې د اروپا پارلمان ته په ټاکنو کې د پام وړ بریاوې ترلاسه

کړې. په آلمان کې، د آلمان لپاره بدیل (AfD) او نورو ورته نظر لرونکو ګوندونو 15.9 سلنه رایې ترلاسه کړې، چې د اوږدې مودې لپاره دویم ځای لرونکی سوسیالیست ګوند دریم ځای ته اړ کړ. په فرانسه کې، د ولسمشر **ایمانوئل مکرون** سنټریسټ اتحاد یوازې «14.6٪» رایې راټولې کړې پداسې حال کې چې د **(مارین لو پین)** ملي لاریون (رسمبلیت ملي) په سلو کې «31.3» رایې ترلاسه کړې. **پایلو میکرون** دې ته وهڅول چې سمدستي د فرانسې پارلمان منحل کړي او سمدستي انتخابات وکړي، چې د **لی پین** د ګوند لپاره په لومړي پړاو کې ویجاړونکي بریا لامل شوه.

په متحده ایالاتو کې د جون په «27»، ولسمشر **جو بايډن** د **ترمپ** سره په مناظره کې دخپل بورنونکي اوله وحشته ډک چلن سره **ترامپ** د امریکې د جمهور ریس په توګه د دوهم دورې زمامدارۍ ته را نژدې کړ کوم چې هغه په ساده ډول یې داسې تایید کړه چې ډیری یا زیات شمیر رایې ورکونکو د څه مودې لپاره درک کړې: او هغه دا چې **بايډن** خورا زور دی کوم چې هغه باید په مؤثره توګه کار وکړي. اوبیا په هغه څه کې چې دهغه دنده په حقیقت کې په نړۍ کې ترټولو پیاوړی دنده ده.

دې کار ډیری پرمختګپالونکي اولیبرالان په ویره کړې او هغه دا چې دښمن په دروازو کې دی. دوی په ریښتیني سره حق په جانب یا سم دي. **ګرامسي** پخپل وختونه یا دوران کې، د شلمې پېړۍ په لومړنۍ لسیزو کې دهغه وخت حالات هغه دا سي انځور کړي وو چې "زړه نړۍ مړه کيږي اونوي نړۍ د زیږون لپاره مېاره مېاره کوي. اوس دشیطانانو وخت دی." دا کرښه یا دګرامشي خبره ښايي دا ښه تشریح یا په ډاګه کړي چې زموږ نړۍ نن په کوم ځای کې قرار لري .

ما څنګه د فاشیزم سره علاقه پیدا کړه

د فاشیزم سره زما علاقه هغه وخت پیل شوه کله چې زه **چيلي** ته لاړم ترڅو د **سلواډور انډی** د ولسمشرۍ پرمهال یولړساحوي څیړنې یا تحقیقات ترسره کړم اما دسپټمبر په 11 1973 کې د یوې نظامي کودتا له امله ځما څیړنه ترسره نشو. زه د **چيلي** د ساره ژمی په نیمیايي کې **سانتیاګو** ته ورسیدم اودا هغه مهال وو چې حکومت د کین اړخو سیاسي ګروپونو د لاریون د مختل کولو لپاره اوبنکې بهیدونکي ګا زپاشول نو ما بیا په دې وخت کې دوه دکا لیو لوي بکسونه د ښاری سرویس له ښکته کید وڅخه په سختي سره خپل تم ځای یعنی د کلاریچ هوتل ته ځان ورسول

زه چيلي ته تللی وم چې زده یا تجربی ترلاسه کړم او هغه دا چې کین اړخو څنګه د سوسیالیستي انقلاب د ترسره کیدو لپاره په شانتي ټاونونو یا کالمپاس [بی وزله او فقیر نشین لوی ښارونو ته نژدې] کې خلک تنظیموي چې د یووالي یا دوګړني مشهور حکومت د رامینځته کیدو لپاره په مباره پیل کړی. زه په سانتیاګو کې څو اونۍ د یو انقلابي غلط فهمی احساس په اړین یوڅه فکر وکړ اوله هغه څه څخه می صرف نظر وکړ کوم چې

ما په متحده ایالاتو کې د کین اړخو خپرونو کې د چیلې د پېښو په اړه لوستی وو. دغه کین اړخو ته خلک په پرله پسې ډول سره د سا نټیا گو په مرکز کې د لاریونونو او لاریونونو د ترسره کولو لپاره راټول شوي وو، او په زیا تیدونکې توګه د دې لامل د ښې اړخو لخوا د را پورته شوي لاریونونو سره مقابله وه. زما ملګري ما ددی پېښو لیدو ته راوستل چېرې چې د ښې اړخو غلو سره د نښتو شمیر مخ په ډیریدو وو.

ما په دې خوځښتونو کې د برخه اخیستونکو په منځ کې یو ځانګړی دفاعی او لیوالتیا ولیدله او ما چې کله هغوی پریښود یا چې له هغو څخه بیل شم نو ما د ښې اړخو ګډونکو لکه آزار او اذیت څخه د بی میلی او یواځیتوب احساس کول ، انقلاب ماته راښکارېده چې دخپل تحفظ یا دسا تنې په درشل کې وو او ښې اړخو په کوڅو کې د خپل تسلط د تینګتیا لپاره په هڅې او اند لاس پورې کړي وو - دی وخت کې نژدی وو چې هغوی ما ددوه ځل لپاره ونه ډیوي یامی شکنجه ونکړي او هغه هم ځما دهغه احمقانه غلطی او خطا څخه کوم چې ما د کمونست ګوند ورځپاڼه د «ال سیګلو» په نوم ترخپل تخرګ لاندې پټ کړی وه او ما په هغه کې د ښې اړخو لاریون کونکو د لاریونونو انځور لیدل - نو په هر صورت په دې وخت کې زه د مسیحي دموکراتو پارټیزاني ډلو ځوانانو له خوا ودرول شم او ما هغو ته وویل چې زه د پیستون د پوهنتون له فارغ تحصیلانو له جملې څخه یو فارغ شوی محصل یم اوزه دلته چیلې ته راغلي یم چې د چلې پر سیاست باندې یولړ تحقیقات ترسره کړم، هغوی پر ما باندي ملنډی وو هل او هغو ماته وویل چې ته یو **دانندی** له اوباشو اودار زالو له ډلې څخه یو کس یی چې له کوبا څخه دلته راغلي یی اوزه هم ډارید مه چې د کمونسیت د ګوند ورځپاڼه ځما تر تخرګ لاندې ونه ګوري اودهغو شک پر ما زیاته نشی، خو، خو شېخخانه، چې ځما د مکسیکو ملګري د ناڅاپي راتګ له امله زه و وهلو څخه وژغورل شم - خو اما بل ځل ډاریدمه چې په هغه بیرق لرونکي بیړي چی زه پر هغه تردی ځایه راغلی یم شک اوګمان ونکړی .

کله چې ما د اکثر و ښې اړخو خلکو سپینو مخونو ته وکتل ، چې بیړی یې شین سترګی او ویشتان لرل ، ما د فاشیست او نازي لاریونونو کې ورته قهرجن مخونه تصور کړل چې په ایټالیا او جرمني کې یې سرکونه یی بند کړی وو . دا هغه خلک وو چی دوی ته د نفرت په سترګه کتل یا چې دوی یې **روتو** یا "مات شوي" [په چیلې کې دغه خلکو ته ښاری بی وزله اوسیدونکی او هغو ته مات شوی منفی طبقه وایی] بولي، کوم چې د کین اړخو په مظاهرو کې دغه خلک زیات برخه اخیستی وو، هغه خلک چې تیاره وو، بیړی یې په ښکاره ډول له دننه څخه خارج شوی وو .

په چیلې کې زما تجربې ما ته دوه شیان وکړل. **لومړی**، دې ماته د انقلابي حرکتونو په اړه د تلپاتې اکادمیک لیوالتیا راکړه. **دوهم**، دا زه د ښې اړخو لپاره د ژورې کرکې سره د ژوند په اوږدو کې یو فعال کس بدل کړم او د استبداد او د لرې ښې خوا سره د مبارزې لپاره یې ژمنتیا رامینځته کړه. په ډیرو لارو، دغو متضادو چلونو زما شخصي، سیاسي او اکادمیک چلونه ټاکلي دي.

ايا دا فاشيزم دي؟

کله چې تيرو دوه لسيزو ته وگورو نو د ښي اړخو شخصيتونو او خوځښتونو او سنی مهال يا زمان حال ته ظهور يا رسيد نه په ډيره بيره سره پيل شوی، تر هغه ځايه چې په ځينو برخو کې، د دوی د تشریح کولو لپاره د "f" کلمې په کارولو کې سخته انديښنه وه. په چيلي، فيليپين، او زما شا ته نورو هيوادونو کې زما د تجربې سره، ما هېڅ ډول ليوالتيا نه درلوده. دا ظاهراً هغه دليل و چې زه د کيمبرج مشهور اتحاديي لخوا د اپريل په «29»، کال «2021» کې تر دې عنوان لاندې ("دا کوريا دغه اتحاديي با وړلري چې موږ د نړيوال فاشيست د بيا راپورته کيدو شاهدان يو") پر موضوع باندې د بحث لپاره رابلل شوی وم، چېرې چې زه بايد پر مشتبو موضوعگانو باندې خبرې وکړم. البته، د گډون لپاره دموافقي لپاره يولوی هڅونه دا وه چې زما يوهم فکراتل، **جان مينارد کينز**، د کيمبرج اتحاديي په يوه مشهور بحث کې برخه اخيستی وه. د زوم [Zoom] لخوا په هغه مابنام کې زما سره په مناظره کې د نيويارک پوهنتون **پروفیسور روت بين غيات**، روسی ژورناليسټ **ماشيا کيسن**، د نيويارک کارمند ليکوال، د دويمې نړيوالې جگړې نامتو تاريخ ليکونکی **سر ريجارد ايوانز**، او **ايزابيل هرنانديز** او **سام روبينستين** دوه دوه ملگري وو. د کيمبرج پوهنتون محصلينو. برخه اخيستی وو.

په دې بحث کې ما وويل چې يو حرکت يا يو شخصيت بايد هغه وخت د فاشيست په توگه وگڼل شي کله چې دوی (يعنی خوځښت او شخصيت) لاندې پنځه ځانگړتياوې سره يوځای کړي يا سره ولری: **(1)** دوی د ډيموکراتيکو او پرمختللو اصولو او طرز العملونو څخه کرکه يا نفرت څرگندوي؛ **(2)** دوی تاوتریخوالی زغمي يا هڅوي؛ **(3)** دوی يو گرم ډله ايز بنسټ لري چې د دوی د ډيموکراسی ضد فکر او چلند څخه ملاتړ کوي. **(4)** دوی وزی «scapegoat» قربانی کوي او د ځينو ټولنيزو ډلو د ځورونې ملاتړ کوي. او **(5)** دوی د يو کرشما تي (**charismatic**) شخص لخوا رهبري کيږي چې پورته ټول يې نندارې ته وړاندې کوي او نور مال کوي. دا چې دوی دا پنځه ځانگړتياوې څنگه سره يوځای کوي چې د ځانگړي فاشيست مشرانو او خوځښتونو انفراديت حساب کوي.

د حيرانتيا خبره نده، **ډونلډ ترمپ** په دې بحث کې خورا مهم و. او زما يو له اصلي دليلونو څخه دا و چې **ډونالډ ترمپ** او د جنوري 6، 2021 بغاوت وښوده چې د "لري ښي = far right" او "فاشيست" ترمنځ توپير علمي دی. يا يو څوک کولی شي ووايي چې "د ښي اړخه" يو فاشيست دی چې لا تر اوسه يې واک نه دی اخيستی، ځکه چې دا يوازې يو ځل چې دوی په واک کې وي چې فاشيستان په بشپړه توگه خپل سيا سي تمايل څرگندوي، دا د پورته ذکر شويو ټولو پنځو ځانگړتياوو ښکارندوی کوي. په هر صورت، د کيمبرج ليدونکو زما سره موافقه وکړه. د کيمبرج انډ پينډنټ بله ورځ خبر ورکړ چې "دغه حرکت په 38 موافقو، 28 مخالفو، او 2 غير حاضرۍ سره تر سره شو." د خدای څخه مننه، ما کينز نه پريردي.

فاشيستان او ضد انقلابيان

په ښي خوا زما په کار کې، ما د "انقلاب ضد" کلمه د "فاشيست" کلمې سره د تبادلې وړ کارولي ده. دلته زه د انقلاب د ستر تاريخ ليکونکي **ارنو ماير** څخه ډيره مننه کوم چې د دريو لوبغاړو ترمنځ يې توپير وکړ چې هغه د "انقلاب ضد ائتلاف" په نوم ياد کړ: **رجعت غوښتونکي، محافظه کاران او ضد انقلابي. ماير** وويل: "عکسونه پالونکي د بدلون له امله ستري شوي او د افسانوي او روما نتيک ما ضي نړۍ ته د بيرته ستند و په لټه کې دي." محافظه کاران د تير وختونو څخه هيڅ شى نه جوړوي، او هر څه چې د مدني او سياسي ټولني جوړښت وي، د دوى "اصلي ارزښت د تا سيس شوي نظم ساتنه ده."

ضد انقلابيان په نظري لحاظ ډير په زړه پوري او په سيا سي لحاظ ډير خطرناک دي. دوى ممکن د عکس العملونو په څير، د تير زرین دور په اړه فکرونه ولري، او دوى د عکس العملونو او محافظه کارانو "تقدير، د نظم، دود، درجه بندي، واک، نظم، او وفادارۍ په اړه نه ويل کيږي." مگر د چټک بدلون په نړۍ کې، چيرته چې پخوانی نظم د نويو سياسي لوبغاړو په راڅرگندیدو سره بې ثباته شوی، "مخالفين د خپلو اهدافو د پراختيا لپاره ډله ايز سيا ست غوره کوي، د ښار او هيواد تبيت حکمونو ته اپيل کوي، د دوى ناراضۍ ته اور اچوي او اداره کوي. د دوى څخه پورته، د دوى څخه د لاندي کسانو ويره، او د دوى په اړه د حقيقي نړۍ څخه د دوى ليرې کول. د انقلاب ضد يا فاشيستانو، د يو بل لوى تاريخ ليکونکي، بيرينگتن مور څخه پور اخیستل، هڅه وکړه چې "عکسونه مشهور کړي."

فاشيستم د يوې نړيوالې پديدې په توگه

د فاشيستم وده يوه نړيواله پدیده ده، چې د شمال او سويل ویش له منځه وړي.

نريندرا مودي د خپلې هندو ملتپالې پروژې په مرسته د گاندي او نهرو سيکولر او متنوع هند د تير وخت لاسته راوړنې ته بل رنگ او انحراف ورکړی، کوم چې هغه د هيواد لوى مسلمان اقلیت دهند د دويمې درجې اتباعو په بڼه گني. د دې کال په پيل کې پارلماني ټاکنو د هغه بې جې پي (بهارتيا جنتا گوند) واک ته راستون کړ، که څه هم په ولسي جرگه کې يې مطلق اکثریت له لاسه ورکړ. په هر صورت، داسې نښې نشته چې مودي به په خپله فاشيستم پروژې کې پاتې راشي. اوس مهال، هغه په 1976 کې د اضطراري حالت راهيسې د مطبوعاتو په آزادۍ ترټولو دوامداره برید ترسره کوي چې پرمختلونکي خبريالان يې په زندان کې اچولي او د اړوند تي رای په څير د مشهور ليکوالانو په وړاندې تورونه لگولي دي.

په برازيل کې، **جیر بولسونارو** د 2022 ولسمشريزو ټاکنو کې **لولا داسلوا ته** په لږ توپير سره ماتې ورکړه، مگر د هغه پلویانو د پريکړې د منلو څخه انکار وکړ، او د ښي

اړخ څخه په زرگونو خلکو د «2023» کال د جنورۍ په 8، د نوی حکومت د ډرنګولو په هڅه کې په پلازمینه برازیلیا برید وکړ. ، دغه بغاوت په واشنگتن کې د جنوري په «6» کال (2021) د پام وړ عکس العمل سره مخامخ شوو.

په هنګري کې، **ویکتور اوربان** او د هغه فیټز ګوند نږدې د ډیموکراسۍ بې طرفه کول بشپړ کړي دي. په حقیقت کې، اروپا هغه سیمه ده چې فاشیست یا افراطي ښي اړخو ګوندونو تر ټولو زیات نفوذ کړی دی. په 2000 لسيزه کې د ښي اړخه بنسټپا له رژیم نه درلودلو پرته، کله ناکله او په لنډ وخت کې د اتریش په څیر په بې ثباته حکومتی ایتلافونو کې د کوچنیو شریکا نو په توګه، سیمه اوس دوه واک لري - یو په هنګري کې او په ایتالیا کې د جورجیا میلیوني حکومت. ښي اړخه په سویډن او فنلنډ کې د واکمن ایتلاف برخه ده. په سیمه کې څلور نور هیوادونه شتون لري چېری چې د ښي اړخه ګوند اصلي مخالف ګوند دی. او داووه لري چېری چې ښي اړخه په پارلمان او کوڅو کې لوی شتون لري.

په فیلیپین کې، ما په 2016 کې د **روډریګو ډوتز** ولسمشر په اړین دوه میاشتی مخکې لیکلي ووچې هغه "اصلي فاشیست" دي. زه د "f" کلمې کارولو لپاره د ډیری نظر جوړونکو، اکادمیکانو، او حتی پرمختګ کونکو لخوا نیوکه شوی وم. د اوو (۷) کلونو په اوږدو کې او د مخدره توکو د کاروونکو 27,000 اضافي قضایي اعدامونه وروسته، د "f" کلمه یو له نرمو اصطلاحاتو څخه دی چې د **روډریګو ډوتز** لپاره کارول کیږي، ډیری یې د "ډله ایز وژونکی" یا "سیریل قاتل" غوره کوي.

په هر صورت، **ډوتیرت** په (2022) کې د «75» سلنې تصویب درجې سره خپله ولسمشرۍ پای ته ورسوله، او هغه اوس د ولسمشر فرډیننډ **مارکوس**، **جونیر** د ادارې په وړاندې د اپوزیسیون مشري کوي، ظاهراً ډاډه دی چې هغه کولی شي هغه له مینځه یوسي.

فاشیست کرشمه (Charisma) او خبرې

اجازه راکړئ چې یو څه وخت په **ډوترت** تیرکرم، ځکه چې هغه واقعاً یو فاشیست شخصیت دی چې زه یې ډیر پیژنم. لکه ترمپ، بولسونارو، مودي، اوربان، په هالنډ کې گیرت ویلډرز، او اوس په ارجنټاین کې جاویر میلی، **ډوترت** یو کرشما تی شخصیت دی. کرشمه، په یو رهبر کې هغه کیفیت چې د هغه یا د هغې پیروانو سره یو ځانګړی اړیکه رامینځته کوي، یوازې یو ډول نه دی. د **مودي** کرشمه له **ډوترت** سره توپیر لري. که څه هم د **مودي** کرشمه ډیر پیژندل شوی الهامي ډول دی، **ډوتیرت** هغه څه لري چې ما ورته "د ګنګسټر زړه" بللی دی. په هغه طریقه چې هغه د خلکو سره اړیکه لري، په خپلو خبرو کې، **ډوتیرت** د **ډونالد ترمپ** سره ورته والی لري، د هغه د غوسه کولو او په غیر رواجي انداز کې د وړاندې کولو لپاره د هغه د لیوالتیا سره - دقیقاً هغه څه چې د دوی ملاتړي وحشي کوي.

د **دوترتة** په خبرو کې کله چې هغه ولسمشر و ، زه غواړم درې لیدني شریک کړم. لومړی، د پرمختګ او لیبرال له نظره، د هغه خبرې له سیاسي پلوه ناسمې وې، مګر دا د هغه خورا ځواک و. دا د منځني طبقې او ټیټې درجې لیډونکو ته د آزادۍ په توګه راغله. **دوترتة** داسې لیدل کېده لکه څنګه چې یې ویل، لکه څنګه چې په قصدي ډول د بشري حقونو، دیموکراتیکو حقونو او ټولنیز عدالت د واکمنۍ خبرې ملنډې وهل چې په رسمي توګه بلل شوي وو مګر په زیاتیدونکې توګه د **مارکوس** وروسته لیبرال دیموکراتیک رژیم د ناکامۍ لپاره د یوه سني پوښ په توګه ګڼل کېده. د ریښتیني دیموکراتیکو سیاسي او اقتصادي اصلاحاتو د راوستلو لپاره خپلې ژمنې عملي کړي.

دوهم، د **دوترتة** وینا د هغه څه یو ځانګړی غوښتنلیک شامل و چې **بورډ یوډ** خواخوږۍ ستراتیژي بولي. د هغه توندې خبرې چې د فلیپین ژبې له تاګالوګ څخه بلې، بسایا، انګلیسي ته د خبرو اترو او پرله پسې بدلونونو سره وړاندې شوي، خلک یې د هغه سره وپېژني، د هغه د ځان په څیر د هغه چا په څیر چې د نورو خلکو په څیر یې د خندا وړ وګرځاوه. ورته ناروا خواهشات یې درلودل، په عین وخت کې دا هم اوریدونکو ته یادونه وکړه چې هغه د دوی څخه مختلف او پورته یو څوک دی، لکه د ځواکمن یو. دا په ځانګړي توګه هغه وخت څرګند شو کله چې هغه خپل لاسلیک ودراره او وویل: "پاپاتاین کیتا" یا "زه به تا ووژنم" لکه "که تاسو زما د هیواد ځوانان د مخدره توکو په ورکولو سره له مینځه وړئ، زه به تاسو ووژنم."

دریم، د **Duterte** وینا کول د مفهوم یا بیان او منطق د تعقیب وړ نه دي، یعنې چې دهغه وینا منطقي اساس نه لري او دا یو بل دلیل و چې هغه کولی شي د خلکو سره اړیکه ونیسي. د وینا لیکونکو لخوا لیکل شوی رسمي مفکوره پیغام په قصدي ډول د یو لړ اوږدو تحلیلونو له لارې له پامه غورځول شوی و چېرې چې هغه کیسي وویل چې په هغه کې هغه تل د شیا نو په مرکز کې و چې هغه پوهیده چې د اوریدونکو پام به ځان ته واړوي ، حتی کله چې دوی څو ځله اوریدلي وي. اجازه راکړئ چې دلته اعتراف وکړم چې کله ما د **دوتیرته** تحلیلونه واورېدل ، لکه څنګه چې دوی په قهرجنو تبصرو سره و ، لکه اوریدونکي ته ویل چې هغه به هغه پولیس معاف کړي چې په غیر قضايي اعدام محکوم شوي ترڅو دوی وکولی شي د هغه خلکو تعقیب وکړي چې محکمې ته یې راوړي. ترڅو زما بدن د هغه د الفاظو په زړه پورې طنزیه حرکت کې د خندا په کورس کې د شا ملیدو مخه ونیسي. د **Duterte** سره، تحریف پیغام و.

دوترت، البته، د ښې اړخو مشرانو په منځ کې د هغه د وړتیا له مخې چې د منل شویو خبرو اترو کنوانسیونونو په پښو کولو او د نامشروع غوښتنو په منلو سره د خپلې ادبې سره د نښلولو توان لري. د **ډونلډ ترمپ** د غوښتنې یوه سرچینه دا ده چې هغه د **ډوتیرت** په څیر ، پرته له تخریب یا خوشبختۍ پرته ، د هغه د سپینې نارینه اډه سره د "ژور له لاسه ورکړل شوی امتیاز" سره وصل دی "په عامه او بی شرمۍ سره د هر هغه وحشي یا حتی غیر معمولي توکمپالنې په اړه چې دوی یې غواړي عمل وکړي." لکه څنګه

چې پيټريشيا وينټورا او اډوارډ چان دا وويل. د ډيرو خوريدلو سپينو امريکايي نارينه وو لپاره هغه په تا زکی ډول ښکاره شو چې په عامه توگه د مکسيکو جنسي تيري کونکي، مسلمانان ترهگر، رنگ شوي کډوال د اصلي، سپينې ناروې پر ځای د "شيتول هيوادونو" څخه راغلي، او په وياړ يې وويل: "کله چې تاسو ستوري ياست، دوی اجازه راکړی چې دا وکړی. تاسو هر څه کولی شئ. د بلې په واسطه يې ونيسئ. تاسو هر څه کولی شئ."

اقتصاد او فاشيزم

مشران په فاشيستي خوځښتونو کې مهم دي، مگر ټولنيز شرايط د دې مشرانو د لورید و لپاره فرصتونه رامینځته کوي. دلته هيڅوک نشي کولی په هغه رول با ندي ډير ټينگار وکړي چې نوي ليبراليزم او نړيوال کول د بنسټپالو ريښتنی حرکتونو په رامینځته کولو کې لوبوي. د نوي ليبرال پالیسيو لخوا رامینځته شوي د ژوند خراب شوي معيارونه او لوی نابرابری د خلکو تر مينځ نا امیدی رامینځته کړي چې احساس يې کا وه ليبرال ډيموکراسي د بډايه لخوا نيول شوي او په مرکز کې ښي او مرکزي کيڼ گوندونو کې ښي باوري رامینځته کړي چې دا پالیسي يې پرمخ وړلي.

ښايي، د پخواني ولسمشر **بارک اوباما** په پرتله د نوي ليبرال پالیسي رول لپاره هيڅ ښه شاهد نه وي، څوک چې د **کلينټن** سره د ډيموکرات گوند د واکمن، نوليبرال، "دریمي لاری" څانگې استازيتوب کوي. د 2017 په جولای کې په **جوها نسبرگ** کې په يوه وينا کې، **اوباما** يادونه وکړه چې د "ویرې او ناراضی سیاست" د نړيوال کولو پروسې څخه رامینځته شوی چې "په ډيری هيوادونو کې د کرنې او توليد سکتورونه يې راتيټ کړل ... د ځينو کارگرانو غوښتنه خورا کمه کړه ... د اتحاد يې کمزورې کولو کې مرسته وکړه او د کارگر د معاملي ځواک ... [او] د پانگې لپاره اسانه دی چې د مالياتو قوانينو او د هيواد د دولتونو مقرر راتو څخه مخنيوی وکړي. هغه دا هم يادونه وکړه چې "د نړيوال کولو ننگونې لومړی له کيڼ اړخ څخه راغلي مگر بيا له ښي اړخ څخه ډير په زور سره راغلل، لکه څنگه چې تاسو د پاپوليسټ حرکتونو ليدل پيل کړل ... [هغه] هغه ناخوښي چې د ډيری خلکو لخوا احساس شوي وه چې د ښاري کورونو څخه بهر ژوند کوي؛ له دې وېرې چې اقتصادي امنيت له منځه ځي، د دوی ټولنيز حيثيت او امتيازات له منځه ځي؛ دا چې د دوی کلتوري هويت د بهرنيانو لخوا گواښل کيږي، يو څوک چې د دوی په ځير نه ښکاري يا د دوی په ځير غږ کوي يا د دوی په ځير دعا کوي." دا ناراضه، ناخوښه خلک د فاشيست گوندونو بنسټ دی.

د ډيموکراتيک گوند لخوا د دندې وژني نوي ليبرال پالیسي څخه ناراضه شوي، د سپينې کاري طبقې رايې د متحده ايالاتو د 2016 ولسمشريزو ټولټاکنو په جريان کې په مينځ لويديز کې په دوديز ډول ډيموکراتيک سوينگ ايالتونو کې جمهوري غوښتونکي ترمپ په لومړي سر کې ځای په ځای کړ. مگر دا يوازي نوليبرال پالیسي نه ده چې سپينې کارگران د ډيموکراتيک گوند څخه د وتلو او د **ترمپ** خيمي ته په تگ سره لاريون کوي؛

دوی دا احساس هم کوي چې مسلکي او فکري اشرافو د تورونو او نورو اقلیتونو سره یوځای د دوی پخوانی گوند نیولی دی.

دایوازې سپینه کاري طبقه نه ده چې اوس دجمهوري غوښتونکي گوند بنسټ جوړوي. د کلیوالي امریکا لویې برخې له اوردې مودې راهیسې د اقتصادي فشار سره مخ دي، د ناراضۍ سیاست او د لرې ښي ملېشو د رامینځته کیدو لپاره مناسب ځای رامینځته کړی، کوم چې خپل وپرونکي شتون په ښارونو کې احساس کړی چیرې چې د جورج فلویډ له وژنې وروسته د پولیسو د وحشت پر وړاندې لاریونونه خپاره شوي. .

په فرانسه کې، سوسیالیست گوند ړنگ شو، د هغې د پخوانی کاري طبقې پلویانو د پام وړ برخه مارین لی پین او دهغې ملي جبهه (اوس ملي لاریون) ته لاړ. د دوی احساسات شاید د سوسیالیست سناتور لخوا خورا ښه څرگند شوي وي چې ویلي یې وو، "کین اړخه رایه ورکونکي د سره کرښې څخه تیرېږي ځکه چې دوی فکر کوي چې د دوی د بدبختی څخه نجات مور د مادام لی پین لخوا مجسم شوي ... دوی داسې نړۍ ته 'نه' وايي چې سخت ښکاري، نړیوال شوی، د منلو وړ. دا د کاري طبقې خلک، تقاعد شوي، د دفتر کارکونکي دي چې وايي: "مور دا سرمایه داري او سیالۍ په داسې نړۍ کې نه غواړو چیرې چې اروپا خپل مشرتابه له لاسه ورکوي."

څوکرښي ددی مقالې دلیکونکي په اړین :

والډن بیلو، په فوکس کې د بهرنی پالیسی کالم لیکونکی، د 19 کتابونو لیکوال یا شریک لیکوال دی، چې وروستی یې د پانگوالی وروستی موقف دی؟ (لندن: زید، 2013) او د توتې کولو حالت: فیلیپین دلیرد په حال کې (Quezon City: Focus on the (Global South and FES, 2014

والډن بیلو

----- په درناوی (12-07-2024)

.....